

Jaarverslag 2021

Inleiding

Het jaar 2021 stond net als het voorafgaande jaar in het teken van de Covid pandemie. Dankzij de vaccinaties was er wel meer mogelijk en was er hoop op een einde van de beperkingen. We durfden het dan ook aan om een oproep uit te doen gaan voor nieuwe project ideeën. Nadat we in 2020 hadden besloten om thema's te kiezen voor project ideeën, is in 2021 een oproep gedaan voor onderzoek binnen het thema 'Alledaagse Ziekten bij Vrouwen'.

De projecten die via het Fonds Alledaagse Ziekten al gesubsidieerd werden, liepen helaas opnieuw vertraging op. Het gaat om het project waarin de lokale behandeling van schimmelnagels onderzocht wordt en het onderzoek naar de behandeling van waterwratjes bij kinderen.

Missie

Het Fonds Alledaagse Ziekten voorziet in de financiering van wetenschappelijk onderzoek naar de diagnostiek en behandeling van veel voorkomende klachten en aandoeningen in de huisartsenpraktijk. We richten ons met name op wetenschappelijk onderzoek dat niet gedekt wordt door andere onderzoeksprogramma's. Dit doen we in overleg met het Nederlands Huisartsen Genootschap (NHG) en de afdelingen onderzoek van de afdelingen huisartsgeneeskunde van Universitaire Medische Centra (UMC's).

Wie zijn wij

De Stichting Fonds Alledaags Ziekten (SFAZ) is op 25 april 2017 opgericht door het NHG na een initiatief van huisarts Diederik van Oord. De Stichting is onafhankelijk en heeft sinds de oprichting de status van Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI -fonds).

Het Fonds is opgericht omdat het belangrijk is dat er meer onderzoek gedaan wordt naar alledaagse ziekten. De wetenschappelijke onderbouwing van het handelen van de huisarts bij deze aandoeningen schiet tekort. Het doel van het Fonds is dat huisartsen hun patiënten goed onderbouwd kunnen behandelen en adviseren. Juist omdat deze alledaagse ziekten veel meer hinder en zorgkosten veroorzaken dan we ons realiseren. Daar valt veel te winnen.

Het bestuur van de SFAZ

Het bestuur van de Stichting bestaat sinds de oprichting en volgens de statuten uit drie leden: Joke (J.A.) Schulkes- van de Pol, arts, huisarts n.p. en voorzitter, dr. Janny (J.H.) Dekker, huisarts n.p. /onderzoeker, secretaris en dr. Diederik (D.J.) van Oord, huisarts, penningmeester. De bestuursleden werken op vrijwillige basis en onbezoldigd voor het Fonds Alledaagse Ziekten en ontvangen alleen een reiskostenvergoeding. De eerste bestuurstermijn van 4 jaar verstreek in april 2021. Alle drie bestuursleden zijn herbenoemd, Diederik van Oord op voordracht van het NHG. Er is in 2021 gezocht naar een of meer opvolgers voor de huidige bestuursleden, maar die zijn tot nu toe niet gevonden. In 2021 werden de Statuten en het Huishoudelijk reglement van de Stichting aangepast om deze te laten voldoen aan de eisen van de nieuwe Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen (WBTR) die op 1 juli 2021 inging.

Relatie met het NHG

Het Fonds Alledaagse Ziekten is opgericht door het NHG en heeft, hoewel het een onafhankelijke stichting is, een nauwe relatie met het NHG. Deze relatie is in 2021 bevestigd in een vernieuwd Convenant, waarin is vastgelegd dat SFAZ elkaar wederzijds informeren over actuele ontwikkelingen rond onderzoek naar alledaagse ziekten en dat het NHG de SFAZ ondersteunt via de afdelingen Marketing & Communicatie en Financiën, bij het opbouwen van een relevant netwerk en bij de financiële verslaglegging. Het NHG heeft het Fonds in 2017 een renteloze lening verstrekt, die vanaf 2021 in 10 jaar afgelost dient te worden. Minimaal een keer per jaar is er overleg tussen NHG en SFAZ en het NHG draagt (statutair) één bestuurslid voor.

Thuisarts.nl

De hoop van het bestuur van de SFAZ was om in 2021 via een tekst of link bij de alledaagse aandoeningen op veel bezochte site thuisarts.nl meer naamsbekendheid en meer donaties te genereren. Het NHG is echter bezig met de doorontwikkeling van thuisarts en zolang niet duidelijk is hoe thuisarts verder gaat is het voor het NHG lastig om de SFAZ een plaats te geven.

Vergaderingen en overleggen

Het bestuur heeft in 2021 tien keer vergaderd, meestal digitaal, maar in juli en in oktober was de Covid-situatie zodanig dat 'live' vergaderd kon worden.

Met het NHG heeft een online Bestuurlijk Overleg plaats gevonden op 25 januari 2021. Daarin is de hechte relatie tussen NG en SFAZ herbevestigd en zijn nieuwe afspraken gemaakt voor samenwerking.

Met het Adviesbureau Transmissie, dat organisaties in de zorg en non-profit sector ondersteunt bij organisatieontwikkeling, fondsenwerving en communicatie, zijn er diverse digitale overleggen geweest over het verbeteren van de website, het gebruik van social media en het opzetten van een advertentiecampaagne via Google.

Met het IOH-R, het onderzoekersoverleg van de universitaire afdelingen huisartsgeneeskunde en het NIVEL, is in juni 2021 een online bespreking geweest. De hoogleraren en senior-onderzoekers van het IOH-R waren zeer positief over het FAZ-initiatief en hebben hun steun toegezegd en suggesties gedaan voor fondsenwerving.

Fondsenwerving en Communicatie

In 2020 waren drie thema's gekozen waar we ons als Fonds op zouden richten: alledaagse aandoeningen bij vrouwen, bij kinderen en alledaagse aandoeningen die werk-gerelateerd zijn of invloed hebben op het vermogen om te werken. In 2021 hebben we besloten om een oproep te doen uitgaan voor onderzoeksideeën op het gebied van "alledaagse ziekten bij vrouwen".

Onze contacten met een aantal potentiële financiers van onderzoek waren in 2021 zodanig dat we het aandurfdn om zo'n oproep uit te zetten bij onderzoekers. De bedoeling was dan om ingestuurde projectideeën te beoordelen op relevantie en de relevante en kansrijke projecten voor te leggen aan die financiers.

Met hulp van het bureau Transmissie lukte het om een Google Grant for non-profits te krijgen en daarna kon worden gestart met het aanmaken van advertentiecampaagnes via Google. De bedoeling daarvan is de naamsbekendheid van de SFAZ te vergroten en het aantal donaties te laten toenemen. In 2022 zullen de eerste resultaten van deze actie zichtbaar worden.

AFGERONDE EN LOPENDE ONDERZOEKSPROJECTEN

Het project Schouderklachten.

Titel: '**Onderzoek naar de effectiviteit van injecties met corticosteroïden voor schouderklachten in de huisartspraktijk**'. Dit onderzoek is in 2020 afgerond en er is in 2021 over gepubliceerd. Het project werd gefinancierd door SGS (Stichting Gezondheidszorg Spaarneland). Twee artikelen over dit project

werden gepubliceerd in internationale medische tijdschriften en in Huisarts & Wetenschap wijdde er een bespreking aan. De belangrijkste conclusie was dat de stapsgewijze benadering van schouderklachten die de NHG-standaard adviseert, lang niet altijd gevolgd wordt: bij 44 % van de patiënten wordt al in het eerste consult gekozen voor een injectie of verwijzing. Van alle patiënten met nieuwe schouderklachten kreeg uiteindelijk een kwart een injectie.

Dit database-project krijgt een vervolg in de vorm van een prospectief vergelijkend onderzoek met patiënten waarin de lange termijneffecten van injecties zullen worden vergeleken met die van fysiotherapie en dat door ZonMw gefinancierd wordt (programma Doelmatigheidsonderzoek).

Het project Schimmelnagels.

Titel: “Hoe effectief is lokale behandeling bij onychomycose van de teennagels?”

Het doel van dit onderzoek is om het effect van lokale behandeling van schimmelinfecties van de teennagel(s) met miconazol-tinctuur of amorolfine-lak te onderzoeken en te vergelijken met een placebo-lak. Het onderzoek wordt rechtstreeks gefinancierd door De SFAZ. Het project is uitgebreid met laboratoriumonderzoek naar de schimmels in de nagels van de deelnemers (KOH-preparaten, PCR testen en kweken) en een diagnostisch onderzoek, waarin de klinische diagnose van de huisarts vergeleken wordt met de microbiologische diagnose. Het project wordt uitgevoerd door Roeland Watjer, AIOTO (arts in opleiding tot huisarts en onderzoeker) van de afdeling huisartsgeneeskunde van het LUMC in Leiden. Zoals zoveel patiëntgebonden onderzoeken, liep dit project grote vertraging op door de Covid-epidemie. De verwachting is nu dat eind 2022 het benodigde aantal patiënten zal zijn geïncludeerd. De onderzoeker maakt voor het werven van patiënten succesvol gebruik van social media

Het project Waterwratjes

Titel: “Molluscum contagiosum behandelen met excisie, cryotherapie of afwachten?”

Doel van dit onderzoek is nagaan of wegschrappen (curettage) of aanstippen met stikstof bij nog niet zeer uitgebreide waterwratjes (7 of minder) het beloop gunstig beïnvloedt. Dit onderzoek wordt net als het schimmelnagelonderzoek uitgevoerd door Roeland Watjer en wordt gefinancierd door de werkgever van huisartsen-in-opleiding, de SBOH. Het Fonds Alledaagse Ziekten heeft de beoordeling gedaan en bewaakt de voortgang. In 2019 is het onderzoeksprotocol afgemaakt en dit is in 2020 goedgekeurd door de wetenschappelijke commissie. Na veel vertraging, ook door de coronacrisis, heeft de medisch-ethische toetsingscommissie van het LUMC in december 2020 een positief advies uitgebracht over het onderzoeksprotocol. De vraagstelling van dit onderzoek is relevant bevonden door huisartsen, maar de urgentie van het probleem lijkt zowel bij huisartsen als patiënten als minder te worden ervaren. Het is althans heel moeilijk gebleken om huisartsen en patiënten te werven voor dit project. Dat zal zeker ook te maken hebben met Covid: men is terughouden om met kleine kwalen naar de dokter te gaan. In overleg met het Fonds is nu besloten om eerst een inventariserend onderzoek te doen om de behoefte aan en bereidheid tot een onderzoek naar Mollusca te peilen. Aan de hand van de uitkomsten van dit onderzoek wordt gekeken wat de beste aanpak is. Wellicht is een alternatief voor het oorspronkelijk geplande vergelijkend onderzoek bijvoorbeeld een observationeel of database onderzoek.

NIEUWE PROJECTEN in 2021

In 2021 werd een oproep gedaan aan onderzoekers om projectideeën aan te leveren binnen het thema “Alledaagse Ziekten bij Vrouwen”. Er werden 6 projectideeën ingediend, waarvan er 3 door het bestuur als relevant voor het Fonds werden beoordeeld. Deze ideeën zijn voorgelegd aan potentiële financiers en voor twee van de drie is groen licht verkregen voor de verdere uitwerking. Als de uitgewerkte voorstellen als kwalitatief goed worden beoordeeld, kan definitieve toekenning van de subsidie volgen.

PR

Vanwege corona werden in 2021 alle congressen, symposia en wetenschapsdagen waar de SFAZ anderszins de aanwezigheid zou geven, afgelast of in digitale vorm gehouden.

In maart 2021 verscheen de vierde **Nieuwsbrief** van de SFAZ.

Er verschenen in 2021 **advertenties** van de SFAZ in:

- Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde jaargang 165; 2021 nummer 3, 21 januari; nummer 7, 19 februari; nummer 11, 19 maart
- De Dokter jaargang 2021 nr. 3

Over onderzoek van de SFAZ werd een **presentatie** gegeven op de online NHG Wetenschapsdag op 5 februari 2021: Pieter van Doorn; De incidentie en het beleid van schouderklachten in de huisartsenpraktijk: een retrospectief cohortonderzoek.

In de **Volkscrant** verschenen in april 2021 kort na elkaar twee artikelen over alledaagse kwalen, waarin gewezen wordt op het belang van het Fonds: een artikel over schimmelnagels

<https://www.volkscrant.nl/cs-bbff1c1a> en een artikel over oorsmeer <https://www.volkscrant.nl/cs-b3787890>

In 2021 is een begin gemaakt met het adverteren via **Google Ads**. Met hulp van het bureau Transmissie zijn de teksten van de website geoptimaliseerd om die beter vindbaar te maken, zijn zoektermen bekeken en is in november de eerste advertentiecampaagne gelanceerd. De financiering hiervan was mogelijk via het Grants for Non Profits programma van Google.

De SFAZ is actief op 3 **Social Media**: Facebook, Twitter en LinkedIn. Het bestuur plaatst daar berichten over de FAZ-projecten, maar bespreekt ook publicaties over onderzoek naar alledaagse ziekten die niet door de SFAZ worden gefinancierd. Dat is dan ook te vinden op de website in een nieuwe rubriek NIEUWS.

Overige samenwerking in 2021

KPHAG

De voorzitter van de Stichting Fonds Alledaagse Ziekten, Joke Schulkes-van de Pol, is ook vicevoorzitter van het Kennisprogramma Huisartsgeneeskunde (KPHAG) dat onderzoeken beoordeelt die gefinancierd worden uit de onderzoeksgelden uit het meerjarenakkoord huisartsgeneeskunde van de Landelijke Huisartsen Vereniging en het ministerie van VWS. Dit maakt een goede afstemming van de programma's van KPHAG en SFAZ mogelijk en is een goede basis voor samenwerking. Voor een van de projecten die niet via KPHAG gesubsidieerd konden worden, maar wel zeer relevant leken, is inmiddels via de SFAZ een potentiële financier gevonden.

Samenvattend

De COVID epidemie is ook in 2021 zeer bepalend geweest voor de activiteiten van de Stichting Fonds Alledaagse Ziekten. Ondanks de pandemie is het bestuur van de Stichting in 2021 een nieuwe ronde onderzoeksprojecten uitgezet. Zeer waarschijnlijk leidt dat in 2022 tot de start van twee nieuwe projecten. Het opheffen van de corona beperkingen leidt in 2022 hopelijk tot meer mogelijkheden voor ontmoetingen die kunnen bijdragen aan versterking van de positie van de Stichting.

21 maart 2022